

Mladí ľudia na trhu práce v SR: stratégie a výzvy

PhDr. Zuzana Kostolná

Inštitút pre výskum práce a rodiny

Mladí ľudia /vo veku 15 - 24 rokov/ na slovenskom trhu práce -súčasný stav

- vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí 29,9% (OECD Europe 18,3%)
- nízka miera zamestnanosti mladých ľudí 25,6% (OECD Europe 36,2%)
- viac ako polovica (58,4%) z mladých nezamestnaných je dlhodobo nezamestnaná (viac ako jeden rok)
- výraznejšie (61,7%) zastúpenie mladých ľudí s nižším ako stredoškolským vzdelaním ukončeným s maturitou medzi nezamestnanými v tejto vekovej kohorte
- z hľadiska rodovej príslušnosti, nepatrne vyšší podiel mužov (51,7%) medzi nezamestnanými mladými ľuďmi

Faktory , ktoré generujú nezamestnanosť mladých ľudí v SR

v oblasti štruktúry dopytu:

- štruktúrálny nesúlad- vzdelanie, ktorým disponujú mladí absolventi škôl a ich regionálne rozloženie nezodpovedá požiadavkám dopytu,
- absentuje predvídanie dopytu po práci v zodpovedajúcej štruktúre,
- zamestnávateľia sa orientujú na kvalifikovaný segment pracovnej sily,

v oblasti celoživotného vzdelávania:

- školstvo nereaguje na potreby trhu práce , produkuje zastaralé študijné odbory, málo flexibilne reagujúce na potreby trhu práce
- absentuje modulový systém vzdelávania

Faktory , ktoré generujú nezamestnanosť mladých -pokračovanie

vplyv demografických charakteristík:

- doznieva vplyv demograficky silných populačných ročníkov, ktoré vstupujú na trh úpráce

v oblasti implementačnej praxe:

- absentujú nástroje podporujúce demografickú a profesiovú mobilitu

Uplatňované stratégie na zlepšenie postavnia mladých ľudí na trhu práce v SR

- Nezamestnaní mladí ľudia do 25 rokov veku sú zaradení medzi znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie(UoZ). V zmysle definičného vymedzenia v zákone 5/2004 o službách zamestnanosti ide o občanov mladších ako 25 rokov , ktorí skončili sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a nezískali svoje prvé platené zamestnanie (ďalej absolventi škôl)

Projekty a programy prioritne zamerané na mladých nezamestnaných ľudí

- **absolventská prax** > cieľ poskytnúť absolventom školy a mladým ľuďom do 25 rokov podporu pri vstupe do zamestnania a umožniť získať zručnosti a praktické skúsenosti v reálnom pracovnom prostredí u zamestnávateľa
- **vzdelávanie a príprava pre trh práce** > cieľ posilniť šance uchádzačov o zamestnania s nízkym vzdelaním alebo nevyhovujúcou kvalifikáciou uplatniť sa na trhu práce
- **„Dokončenie základnej školy“ -projekt druhej šance** > cieľ zlepšenie zamestnateľnosti UoZ znevýhodnených na trhu práce z titulu neukončeného základného vzdelania

Projekty a programy- pokračovanie

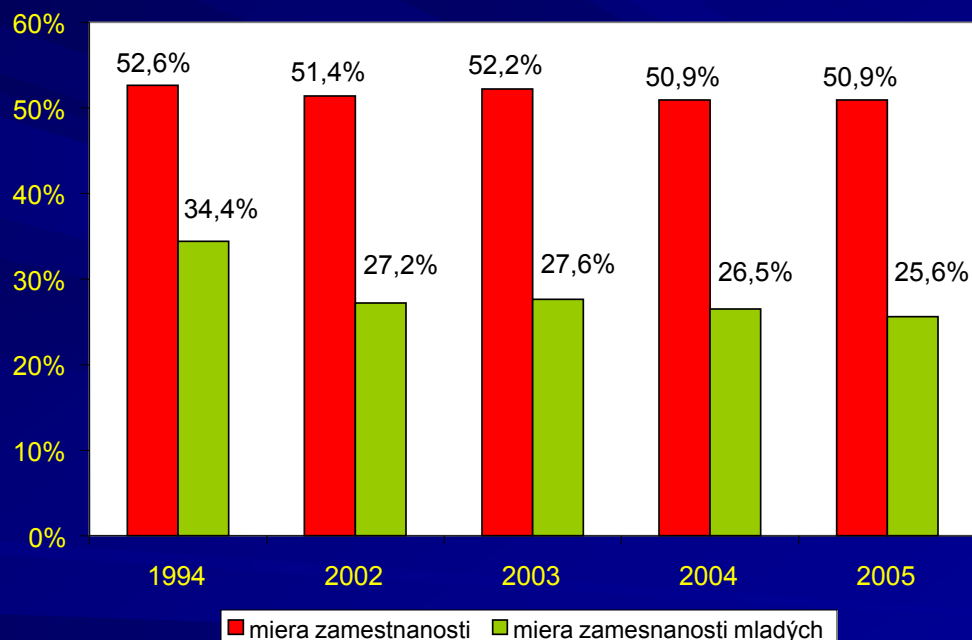
- Projekt „Zvýšenie rozsahu a kvality poskytovania sprostredkovateľských služieb > konkrétne aktivity regionálne burzy práce širokým zastúpním zamestnávateľov, poskytovanie sprostredkovateľských služieb pri medzinárodnej pracovnej mobilitev rámci EURES a iné

K podporným opatreniam a programom v oblasti riešenia nezamestnanosti mladých:

- aktívne opatrenia na trhu práce zamerané na tvorbu pracovných miest
- dopytovo orientované projekty a lokálne partnerstvá , ktoré umožňujú realizovať projekty šité na mieru konkrétneho regionu za účasti všetkých významných aktérov miestneho trhu práce. Ide o programy Fondu sociálneho rozvoja na riešenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie

Porovnanie mier zamestnanosti

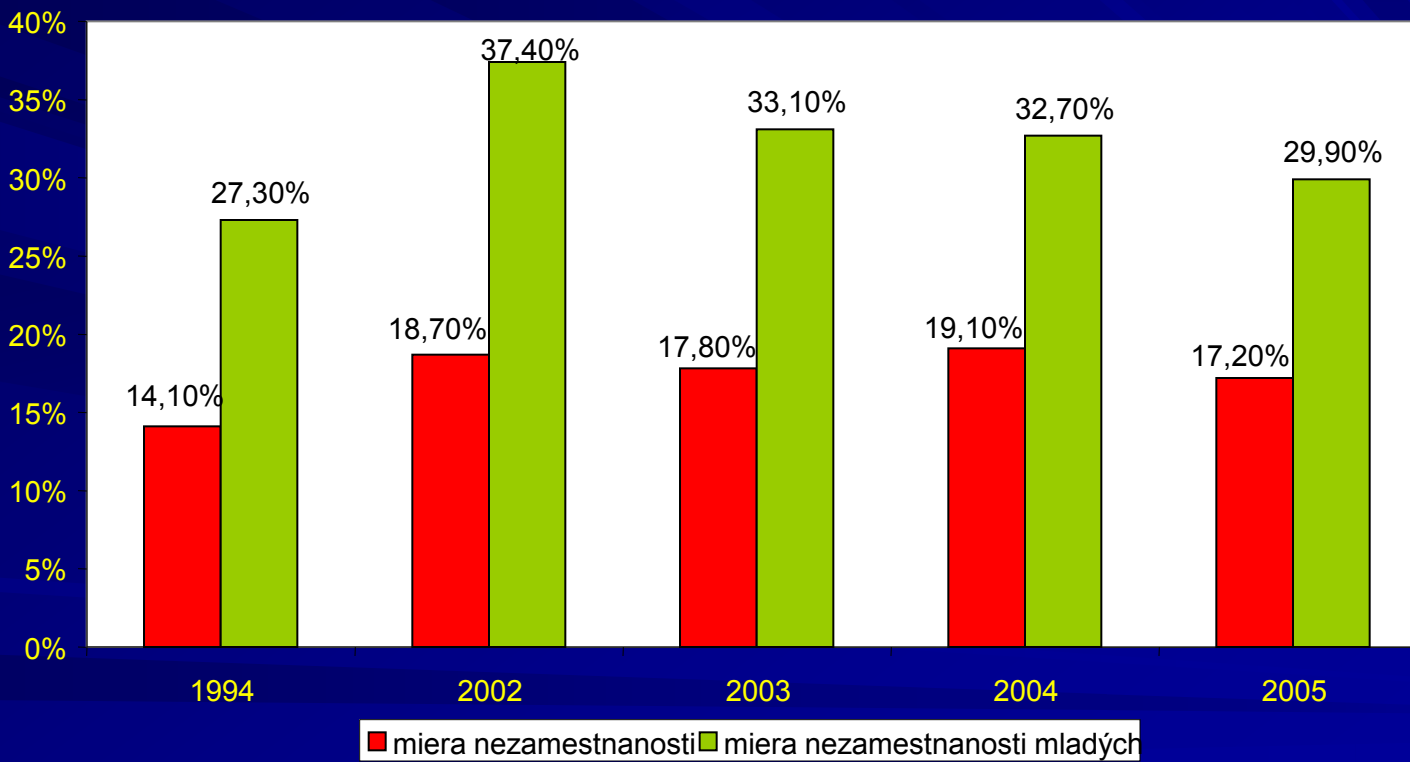
Porovnanie miery zamestnanosti mladých a miery zamestnanosti celkom v SR

Porovnanie mier nezamestnanosti

Porovnanie miery nezamestnanosti mladých a miery nezamestnanosti celkom v SR

Miera nezamestnanosti mladých ľudí vo vybraných krajinách /mladí vo veku 15 -24 rokov/

Miera nezamestnanosti mladých ľudí vo vybraných krajinách
/mladí vo veku 15 -24 rokov/ v%

ROKY	ČR	POLSKO	SLOVENSKO	MAĎARSKO	OECD EUROPE
1994	8,7	32,6	27,3	20,9	20,1
2002	16,0	43,9	37,4	12,6	17,6
2003	17,6	43,0	33,1	13,4	18,3
2004	20,4	40,8	32,7	15,5	18,1
2005	19,3	37,8	29,9	19,4	18,3
	+3,3	-6,1	-7,5	+6,8	+0,7

Zdroj: OECD Employment Outlook 2006

Mladí nezamestnaní - strategické zámery vlády

Národný program reforiem SR na roky 2006- 2008

v rámci podpory zamestnanosti sa SR zaväzuje , že sa bude naďalej zameriavať na znevýhodnené skupiny UoZ

- zdokonaľovať existujúce nástroje podpory zamestnanosti ;príspevky zamestnávateľom , ktorí prijímú do pracovného pomeru znevýhodneného UoZ, príspevky UoZ na samozamestnanie
- podporovať projekty na skúšobné overovanie nových nástrojov AP zamerané na poradenstvo a sprostredkovanie práce v kombinácii s vzdelávaním vybraných cieľových skupín
- pripraví stratégiu celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva.

Strategické zámery vlády - pokračovanie

- V oblasti kariérneho poradenstva, služby zamestnanosti budú venovať osobitnú pozornosť mladým ľuďom s nedostatočným alebo nezodpovedajúcim vzdelaním s cieľom umožniť ich návrat do školy
- V rámci vzdelávania nezamestnaných bude osobitná pozornosť venovaná mladým ľuďom, ktorí po prvý krát vstupujú na trh práce

Programové vyhlásenie vlády (august 2006)

- vláda v rámci podpory integrácie znevýhodnených skupín do zamestnania chce venovať osobitnú pozornosť absolventom škôl
- vláda chce podporovať zamestnávateľov prostredníctvom odvodových stimulov pri prijatí absolventa školy do zamestnania ,za účelom získania praktických skúseností a pracovných návykov,
- vláda chce prijať nové opatrenia na zvýšenie zamestnatelnosti mladých ľudí , ktorí nemajú ukončenú ZŠ- vzdelávanie druhej šance
- do riešenia chce zapojiť sociálnych partnerov a orgány územnej samosprávy

Štruktúra absolventskej nezamestnanosti

ROK	2000	2001	2002	2003	2004	2005
absolventi	31260	23659	37214	27589	24533	21648
VŠ	6,7%	9,0%	12,2%	14,6%	10,5%	6,3%
SOŠ	37,9%	33,5%	31,3%	16,5%	30,7%	33,9%
Gymnázií	8,8%	5,6%	5,2%	3,5%	5,4%	6,5%
SOU s maturitou	19,3%	25,2%	27,8%	25,9%	22,3%	25,6%
US bez maturity	27,2	26,6%	23,4%	29,5%	30,9%	27,7